

Trhovisko

Priestor pre lokálnych farmárov a remeselníkov.

Kľúčové slová:

lokálne potraviny, ručne vyrobené produkty, finančná gramotnosť, udržateľnosť, tradičné remeslá, pestovanie plodín

Cieľová skupina:

žiaci základnej školy
(vek 6–11 rokov)

Ciele:

Táto aktivita oboznamuje žiakov s hodnotou tradičných trhovísk ako miest, kde miestny producenti, malí farmári a remeselníci predávajú svoje výrobky. Žiaci skúmajú, ako trhy podporujú udržateľnosť, komunitu a férovú prácu. Vytvorením modelu trhového stánku a hraním rolí v rámci trhového scenára sa naučia základné pojmy ako príjem, poctivé ceny, interakcia so zákazníkmi a lokálna identita.

Potrebná časová dotácia:

Dĺžka realizácie aktivity sa môže líšiť v závislosti od konkrétnej skupiny žiakov. Učiteľom odporúčame, aby prispôbili navrhované aktivity aktuálnej skupinovej dynamike, ako aj potrebám a záujmom žiakov.

V prípravnej fáze môžu učitelia využiť rôzne aktivity na predstavenie témy. Môže ísť napríklad o diskusie, videá, kreslenie, rozprávania príbehov alebo aj exkurziu, v závislosti od veku detí a ich predchádzajúcich vedomostí.

Hlavná fáza výstavby, počas ktorej deti plánujú a stavajú svoj urbanistický prvok pomocou LEGO kociek, by spravidla nemala presiahnuť 45 až 60 minút. Táto fáza však často podnecuje ďalšiu zvedavosť a otázky, čo môže viesť k jej predĺženiu alebo k nadväzujúcim aktivitám. Podrobnejšie inštrukcie a odporúčané pedagogické prístupy pri realizácii aktivít projektu INNO-Kids nájdete v Metodickej príručke pre učiteľov.

Potrebný materiál a pomôcky:

- LEGO kocky rôznych tvarov
- papier, fixky, voskovky, farebné ceruzky, nožnice, lepidlo
- recyklované materiály ako plastové fľaše, vrchnáky, obaly
- veľké a malé kartónové škatule
- malé predmety alebo ručne vyrobené napodobeniny tovaru (papierové ovocie, zelenina, fľaštičky, ryby, bylinky, chlieb a pod.)
- hračkárske mince alebo papierové peniaze na simuláciu obchodovania
- fotografie alebo krátke videá skutočných tradičných trhovísk (dedinské, mestské, prímorské, farmárske)

Poznámka: Podporujte žiakov, aby kreatívne využívali dostupné materiály. Ak LEGO nie je dostupné, môžu použiť výtvarné potreby a vytvoriť modely kreslením alebo modelovaním.

Úvod:

Začnite otázkou: „Boli ste už niekedy na trhu? Čo ste tam videli?“

Vysvetlite, že nie všetky trhy sú rovnaké. Niektoré sú živé a farebné miesta, kde ľudia predávajú domáci chlieb, čerstvú zeleninu, ryby, miestne syry a ručné výrobky – tieto sa často označujú ako tradičné trhy. Iné môžu byť plné lacného, hromadne vyrábaného tovaru, často pre turistov – a nie všetci predajcovia sa správajú poctivo.

Ukážte obrázky alebo krátke video rôznych typov trhovísk. Zdôraznite rozdiel medzi komerčnými a tradičnými trhmi. Vyzdvihnite, že pravé miestne trhy zohrávajú kľúčovú úlohu v udržateľnom životnom štýle – znižujú emisie z dopravy, podporujú malých farmárov, udržiavajú peniaze v komunite a oslavujú miestne kultúrne tradície.

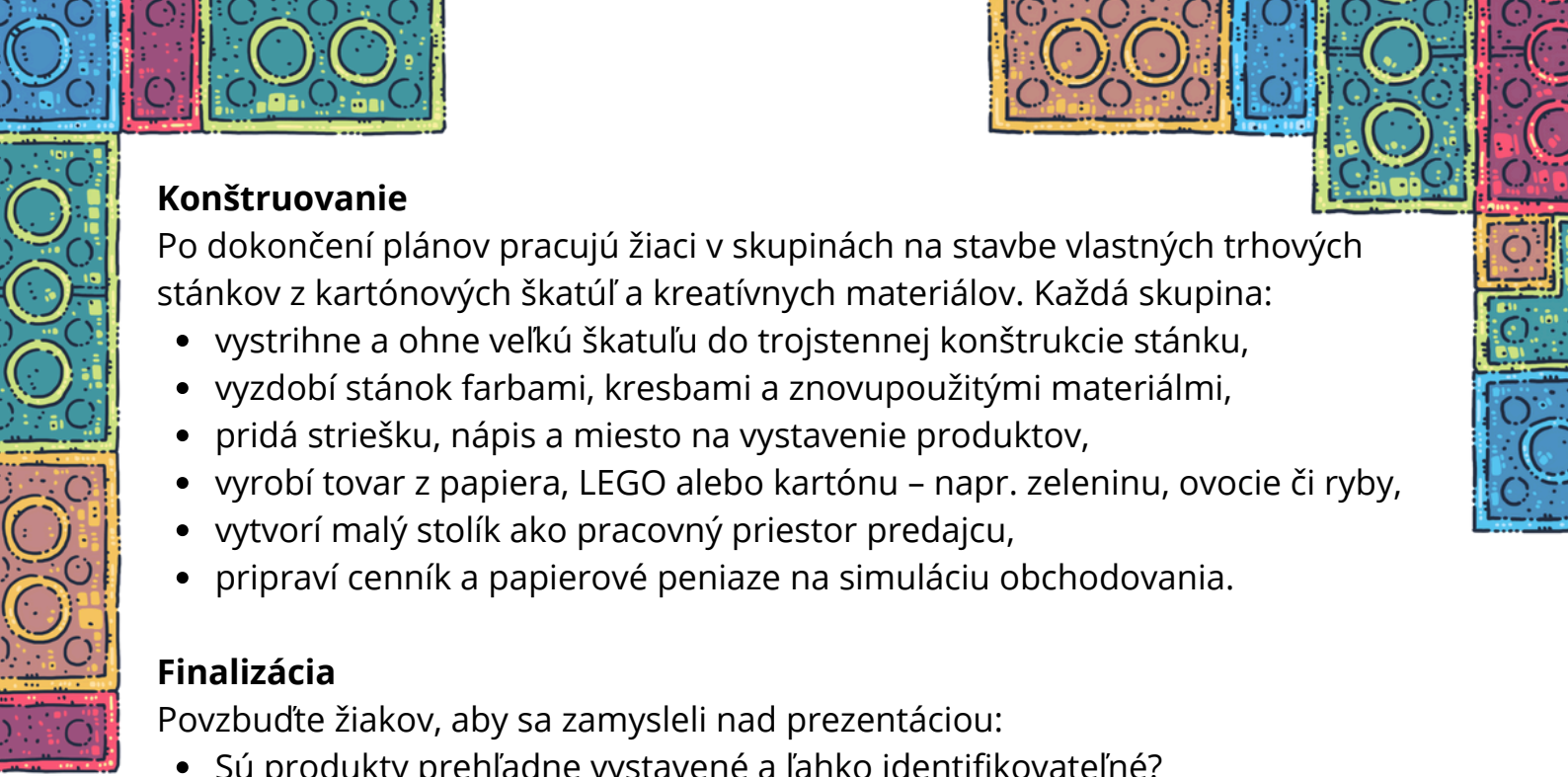
Postup:

Prípravná fáza

Pomôžte žiakom premýšľať, čo by sa mohlo predávať na tradičnom trhu v ich regióne – čerstvé produkty, kvety, bylinky, ručne vyrobené hračky, domáce koláčky alebo ryby z miestnych vôd. Opýtajte sa:

- Čo by spravilo váš stánok autentickým a prívetivým?
- Ako môžeme znížiť odpad a znovu použiť materiály pri návrhu stánku?

Konštruovanie

Po dokončení plánov pracujú žiaci v skupinách na stavbe vlastných trhových stánkov z kartónových škatúl a kreatívnych materiálov. Každá skupina:

- vystrihne a ohne veľkú škatuľu do trojstennej konštrukcie stánku,
- vyzdobí stánok farbami, kresbami a znovupoužitými materiálmi,
- pridá striešku, nápis a miesto na vystavenie produktov,
- vyrobí tovar z papiera, LEGO alebo kartónu – napr. zeleninu, ovocie či ryby,
- vytvorí malý stolík ako pracovný priestor predajcu,
- pripraví cenník a papierové peniaze na simuláciu obchodovania.

Finalizácia

Povzbudte žiakov, aby sa zamysleli nad prezentáciou:

- Sú produkty prehľadne vystavené a ľahko identifikovateľné?
- Odráža stánok hrdosť na miestnu kultúru – dizajnom, nápismi alebo výzdobou?
- Sú ceny jasné a férové?

Pripomeňte, že dobrý predajca neponúka len užitočné alebo pekné výrobky, ale aj víta zákazníkov s úctou a poctivosťou. Žiaci môžu pridať detaily ako znovupoužiteľné tašky, kartičky s receptami alebo štítky o pôvode výrobkov. Tieto drobnosti ukazujú starostlivosť a profesionalitu – a priamo súvisia s hodnotami udržateľného obchodu.

Príbehy

Pozvite žiakov, aby si vymysleli krátky príbeh o ich stánku: Kto je predajca? Farmár? Rybár? Starý rodič predávajúci lekvár zo záhradného ovocia? Prečo začal/a predávať na trhu a ako sa cíti vo svojej práci? Príbehy môžu obsahovať radosti aj drobné výzvy – napr. vypredané jablká alebo pomoc turistovi s výberom medu.

Prezentácia

Každá skupina predstaví svoj stánok ostatným spolužiakom alebo hosťom ako skutoční predajcovia. Privítajú „zákazníkov“, predstavia svoje produkty, vysvetlia ceny a podelia sa o príbeh tovaru alebo človeka za stánkom.

Ak je to možné, trieda sa môže na krátky čas premeniť na malé trhovisko, kde si žiaci navzájom navštívia stánky, položia otázky, „nakúpia“ a vyskúšajú si zdvorilú obsluhu. Aktivita sa zakončí spoločnou reflexiou o tom, čo sa naučili o reálnych trhoch, poctivom obchode a radosti z miestnych výrobkov.

Tipy:

- Podporujte žiakov, aby sa sústredili na kvalitu, starostlivosť a tvorivosť – nie na kvantitu alebo „kto predá najviac“.
- Používajte navádzacie otázky ako: „Čo by ťa pritiahlo k tomuto stánku?“
- Zdôraznite, že miestne trhy nie sú len o obchode – budujú vzťahy, znižujú odpad a uchovávajú tradície.

Dodatočné informácie:

Prispôsobenie aktivít

Poskytnite dodatočnú podporu alebo zjednodušené inštrukcie žiakom, ktorí to potrebujú. Šikovnejším žiakom ponúknite rozširujúce úlohy, napríklad detailnejšie štúdium udržateľných postupov alebo stavbu zložitejších modelov.

Hodnotenie

Žiakov hodnotte na základe ich participácie počas diskusií a praktických aktivít. Zohľadňujte kreativitu, úsilie, spoluprácu, mieru porozumenia prejavenu v ich výsledných modeloch, kritické myslenie, schopnosť poskytovať konštruktívnu spätnú väzbu a prezentačné zručnosti.

Doplňkové aktivity

- Zorganizujte skutočný trhový deň s účasťou iných tried alebo rodičov. Žiaci môžu pripraviť jednoduché jedlé výrobky alebo výrobky na predaj.
- Pozvite miestneho farmára alebo remeselníka, aby sa podelil o svoju skúsenosť s predajom na trhoch.
- Žiaci môžu tiež zmapovať skutočné tradičné trhy v regióne a vytvoriť plagáty propagujúce výhody lokálnych nákupov.

Súvis so vzdelávacím programom:

Aktivita prepája vzdelávacie oblasti:

Svet práce (základy oceňovania, výdavkov a zárobkov)

Spoločnosť (lokálna produkcia, férovosť, komunita)

Umenie (dizajn, kreativita, konštruovanie)

Jazyk (rozprávanie príbehov, diskusia, prezentácia)

Súvis s cieľmi udržateľnosti:

- **SDG 8:** Dôstojná práca a hospodársky rast – žiaci sa učia o férovom príjme, poctivom obchode a miestnych ekonomikách.
- **SDG 11:** Udržateľné mestá a komunity – žiaci objavujú, ako tradičné trhy prispievajú k odolnému a inkluzívnemu životu v mestách.
- **SDG 12:** Zodpovedná spotreba a výroba – žiaci uvažujú o hodnote ručne vyrobených, domácich a bezodpadových výrobkov.
- **SDG 13:** Opatrenia v oblasti klímy – žiaci chápu, ako nákup z miestnych zdrojov znižuje emisie z dopravy a chráni životné prostredie.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo SAAIC. Európska únia ani organizácia udeľujúca grant za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Spolufinancovaný
Európskou uniou

STRM ŽIVOTA

Caspae

